

a centro C sint aequidistantia. Si primum igitur lineae rectae punctum A in Peripheriam AD incidat, proximum sequens, seu secundum inter A & B directe interiacere & a centro C cum A aequidistare ex natura rei haud potest. Hinc linea recta, puncto maior, mensura Peripheriae esse nequit. At dices: si non in lineis, in punctis tamen Peripheriae obtinebitur mensura. In punctis omnino, sed infinite paruis, quorum etiam nullus finitus & determinatus erit numerus. Determinata autem in Diametro quantitate puncti, determinabitur etiam exactissima Peripheriae mensura. Sed si quantitas puncti minuatur, seu idem punctum in plura alia subdividatur, transibit in lineam, quae simul recta & circularis esse, peripheriamque metiri amplius nequit. Sicque in infinitum. Ex quibus patet Peripheriae ad Diametrum vniuersalem proportionem nullo numero certo finito vniuersali & omnibus circulis communi, verum solummodo seriebus & numeris infinitis exprimi posse.

Praxis nihilominus & in vita communi artibusque vsus ne minimum quidem inde defectum obstaculum vel detrimentum sentit. Nulla enim ars vel praxis semet ultra sensus extendit; haec autem proportio non ad Sensus tantum, sed etiam multis miriadibus ultra sensuum captum, numeris integris facile determinatur.

Mathematica tamen adcuratio, sensuum iudicio haud adquiescens, exactiorem suam ad terminos usque infinite infinitos extendit. Hinc licet quidem seriebus infinitis Quadraturam Circuli, vel Diametri ad Peripheriam rationem exprimentibus nil notius sit; mathematice nihilominus determinate nullus; practice autem & ad sensus quilibet Circulus quadrari potest.

Primus fere omnium, quantum ex historiis patet, hac in re desudabat *Archimedes*, qui nobis etiam in praxi satis vtilem, & in Circulis minoribus sensibus propemodum sufficientem Diametri ad Peripheriam rationis approximationem reliquit; nempe Diametrum esse ad Peripheriam veluti 7. ad 22. Quae quidem, licet vera maior sit, eamque prope $\frac{1}{700}$ diametri parte superet, quia tamen numeris minimis expressa, prima & proxima ac in praxi ferme sufficiens aestimari debet. Recentioribus tandem seculis hanc sibi plures commendatam habuere curam, omnes ferme methodo Archimedeae, ex polygonis Circulo inscriptis & circumscriptis, Peripheriae ad Diametrum rationem definientes, vsi. In his principem obtinet locum *Ludolphus a Ceulen*, qui calculo prolixo laboreque improbo quaesitam hancce proportionem tam magnis expressit numeris, ut vel nefas esset propiorem & exactiorem in praxi vltique vitae humanae desiderare. Posita enim Diametro: 1.0000000000000000000 &c. inuenit Peripheriam 3.14159265358979323846 &c. heic si numerus cesset, vltima nota 6 complet numerum iusto minorem; 7 autem iusto maiorem; vltius enim continuato numero sequuntur 264338 &c. in infinitum. In numeris vero minoribus, omnibus haecenus datis ratio *Metiana* praestat; in qua, posita Diametro 113. Peripheria erit 355. haec, cum solummodo $\frac{113}{355}$ &c. Diametri partibus vera minor sit, in praxi prae caeteris omnibus pro exactissima & commodissima merito haberi ac reputari potest.

Post inuentum tandem, singulari erga genus humanum munere beneficioque Diuino, opera *Newtoni* atque *Leibnitzii* infinitorum calculum, res de Peripheriae ad Diametrum proportione apud Geometras adeo communis euasit, ut qui de ea vltro sollicitus fuerit, peregrinum semet & Geometriae intimioris ignarum declaraturus sit. Prolixus nimium essem, si methodos ex Sinu recto, verso, cosinu, tangente, & curuis, circulo cognatis, determinandi arcus recensere, aut explicare vellem; ut tamen curiosis, haec forsitan visaris, aut desideraturis satisfiat, modum vnicum ex tangente definiendi arcum, ex primis principiis demonstratum adferam.

Si fiat AC radius, AT tangens, AR arcus, diuisa tangente in partes infinite paruas & aequales, Ab, bd, de, ef, &c. ductisque secantibus Cb, Cd, Ce, Cf, formabuntur Triangula aequalia ACb, Cbd, Cde, &c.

Fig. 2.

B

de.